

DÜŠEVNI LIST

Měsečne verske novine.

Naš Dom

G. Zver Joško, knjižničar Črenšovci

Vrškmuške evang. šinjorije reditelj
Izdatnik: FLISAR JÁNOŠ, Murska Sobota.

Rokopisi se morajo v Puconce pošilati.

Ček računa št. 13,586; imé „Düševni list“ Puconci.

Cejna na cejlo leto 20 Din., v zvästvstvo 30 din.,
v Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.

Izhaja ednók na mësec.

Naprejplačilo gorivzeme vsáki ev. dühovnik i vučitel.

Na materinsko nedelo.

(Mark. 10, 13 - 16.)

V nôvom vrěmeni vsepovsédik posvetijo eden dén, kak materinski dén. Na tákši dén, svétek se ljudjé spomenéjo, ka vse je dužen svét i poedini ljudjé materam.

Z ljubéznostjov okóli obinjeno imé je matersko imé. Telkokrát se čüje z naši vüst! Málo dëte najobprvim tó imé šepeče. Národ telko nôt zná od materé: pesniki telkokrát spëvajo od njé; málarje jo telkokrát zmálajo. Telko vse, nam drágo i svéto, nosi matersko imé: matizemla, od štere te vsakdenéšnji krüh dobimo, materski jezik, šteroga smo najobprvim gučali; matrike, knige v štere so našega življenja fontošni dátumi zapisani; maticerkev, štera je naša düševna mati.

Med tóv našov telovnov i düševnov máterjov našov je mnogo spodobnoga. Mati naša je svoje živlënje djála na kocko za naše živlënje, gda nás je porodíla. Tá nam je skrbëla za vsakdenéšnji krüh i oblëko. Osnávlala nás je s skrbjöv, ljubéznostjov, dála nam je dobre tanáče na pôti, naj naše zemelsko živlënje blážno bode. Tá düševna mati nás pa v dühi porodi znôva, osnávla našo düšo, naj blážzeni bodedo túdi v onom vökivóčnom žítki.

V Sv. Pismi, štero najvéč od düševne materé, od cerkvi guči, je vnogo čteti túdi od té zemelske materé.

Nájnaprê v Bibliji, tam vidimo tó najbole bláženo i odičeno mater, Marijo, na

náročaj z málim Jezušom. Tam je mati toga nainskoga mladénca, Jezuš se smilüje nad njénimi britkimi skuzami, velkov bolečinov i nazájdá živlënji mrtvoga siná njénoga. Tam so té jeruzalemske matere, ki se jôčejo za Jezusa i On njim veli: „Hčeri jeruzalemske, ne jôčte se za méne...“ Tam so té nesréčne betlehemske matere, šterim vüpanje je vküperstrô te kamenoga srcá, krv žijajôči Herodeš i čüo se je strašen joč Ráchelov po cêlom Bethlehemi. I tam so matere, ki so svojo deco k Jezusi prinesle, naj je blagoslovi...

Svojo deco k Kristuši pripelati, tó je velika i svéta düžnost i čést vsake materé. Živlënje dati, za tó živlënje se skrbeti je túdi veliko delo. Ali od toga je vékše i žmetnéše tó málo živlënje tak ravnati, pelati po žitka pôti, da se sréča prvle sledi z Jezušom i od Njega dobi blagoslov. Što bi nás mogo bole z krotkov roköv, bole ljubéznívim srcom pripelati k Jezusi, kak mati? Materé za nás trepetajôči pogléd, dobrotívno srcé, za nás moléča materska düša? Pela nás k Jezusi te túdi, gda je že več v grôbi. Pela nás potom spómenkov, pôleg šteri nam na pamet pride, kak nam je nigda, kak deci, roké, vküpersklála na molitev i z nami vküp molíla.

Blážena mati, ki je spuníla materske čésti najsvetëšo düžnost i je svojo deco k Kristuši pripelala. Bláženo dëte, štero je tákšo mater melo, ali jo ešče má. Ár koga mati pripela k Jezusi, tisti hitro vkraj ne zablôdi od Jezusa. Tistoga Jezuš tak

blagoslovi, da se njegvo vörvanje i vüpanje v Bôgi vküper ne potere, njegovoga srcá plemenitost, poštenost ne zmenka.

Istina, ka ete svêt s svojov hüdôbno-stjov, grehšnostjov i sebičnostjov vnogokrát vkraj zavrnjáva matere od svojega svétoga pozvánja, kak so pa vučenické vkraj ščeli odvrnôti one matere, štere so svojo deco prinesle blagoslávlat k Ježuši. Ali kak nigda, tak i dnesdén batrüje Ježuš matere i ki so krepkoga vörvanja, vüpäjôčega srcá, se ne dájo odvrnôti.

Ježuš pa s svojim predrágim, blájženost rodécim blagoslovom obloná vörvanje, vüpanje njihovo: blagoslovena bodo deca njihova i blájženo bode imé tákši máter.

Evangelíčanske matere, jeli ste ví vse tákše blájženoga iména matere?!

Juventus.

Pobožna mati.

(V-Sobotškoga ženskoga društva v-verskom zvéčarki goriprečtělá gpa Kardošova.)

Famílie fundálivanje vnôgi k-rejenji gnézd priglihávalo, i zagvüšno në brezi zroka. Ono gnéздо, štero môž i žena fundálivata, more z eden tomí ovomí bodôče globoke lübéznosti, eden drúgoga poštüvanja i pobožnosti napravleno bidti. Lübézen je on krepk fundament, šteri vu žitka nájvekšem vihéri vsigdár obládavno prôti stáne.

Krívda i pokôra.

Roman, pisala: Kovatš Frida.

Poslovenčo: SILVANUS.

Liza je že prék edno leto betežna bila, në njé je pomagálo nikša vrástvo, nikša zdravniška pomoč. Na sprotolétje preci po Rezike konfirmácii se je beteg na nájhüše obrno. Rezika je ni edno minuto në odišla od postelé svoje lübiéne materé. Vročina je erdêce rôže namálala na betežnika obráz i njéne čarne oči so drevéno glédale vu dalino. Wágner farar je celé vöre du go sedo pri njénoj posteli jo trôštajôči i bátrivio. Takšega hipa je Rezika negibno sedéla na šámerli vküppotégnjena i je pazlivo poslühšala njidva zgužavanje. Mati jo je večkrát pogládila po njéni sêri vlasáj i je gučala od dugovánj ovoga svéta:

„Rezi, poslühšaj samo na tó, ka gospon farar právjio, močno se drži k zmožnoj rěči Bo-

Pobožnost je on nebeski angel, šteri lüdi od ti zemelski k-tím nebeskim pozdigne. I zagvüšno je blagoslova puno ono gnéздо, štero ti zemelski i nebeski varjejo. Samo je on stan blagoslova mesto, vu šterom pobožnost i lübézni žitek láda. Što vu Božem iméni začne svoje delo, tam zadovolnost bode Boži blagoslov.

Pobožna mati je vu famíliji oní dober düh, z šteroga vsa dobrôta shája. Ona je pomočnica svojega tíváriša. Gda te famílie oča z-težkoga dela obrüdjeni, vu teli oznojeni k-svojemi dómí pride, što njemi zbriše z líc njegoví znoj, što razgladí čela njegovoga brazdè, či në ona lübezniva tívárišica, štera z milím poglédom, vu Bôgi položenov verov se približáva k-njemi, oléhšavša njegovo teškôčo, potihša tēla trüdavnost. Ta skrbna tívárišica pomága tíváriši vu ôpravíc odprávanji, ona skrbnostjöv obarje pri-skrblene pridelke, z razmetím previdénjem notri vtálati, pripravíene fillere prišparati. Zvöntoga ešče dosta popolnêše düžnosti má, tó je ka more tüdi bidti dobra mati.

Decé šorš od njih gájenja visi. Dobro osnávanje decé se nad njimi ešče vu dügi létaj, lahko povémo do smrti skažúje i vídi. Deteta srdcé i njegova düša je k vsemi dobromi i lēpomi nágibno, tak, kak te gingav cvét, či na njega toplo sunce sija, se razkrije, razvíja se i cveté, all či ga práh osiple, vihér ga doségne, povéhne i dolí njemi povisnejo gingave cvétlice.

žoj, ti boš jo nücala. Boža rěč je ta jedina pravica, ovo drúgo na svéti je vse láž.“

Vu ednoj vihérnoj nôči, gda so Reziko z silov odnesli v njéno hišico na počinek i Peter je pá nindri vu vino zalezávao misli svoje, je vgasno Lize zmantráni žitek.

Hedvig je to vu cágllost spádnjeno Reziko na pár dni k sebi vzéla vu farof, ki se je vu tiho žalost dála pri fararce maternoj skrbnosti za svojo pokojno mater. Pô vöre dugo se müdila žnjöv pri maternom grôbi si zgučávavši. Pripovedávála njé je, ka je od Herberta edna kárta prišla, vu šteroj jo pozdraviti dá i Rezika je té dén tak veséla bila, ka je skoron pozábila na svojo žalost.

Ehrbacher se je zdá za Reziko več brigo, kak do ségamao, potvárjajôč je pazo na vsakšega, ki se je samo na njô zasmeháti vüpo. Vedno jo je pri sebi šteo meti. Nájbole je ešče fararove mrzio, ki so njemi deklino spoj vkraj

Matere, naše prvo osnávlanje ti málički se more vu pobožnosti i bogábojznosti goditi. Meni ešče i dnesdén dostakrát na pamet pridejo ona násladna deteča vrémena, gda so mi moja drága mati obrvim vküp zaključili moje mále rókice i včili me to nájlepšo božo molitev: „Oča naš“.

Nájprva dúžnost materè je, da ona sama naj vči svoje dète bogámoliti. Tak z-molitevov posèja vu deteta gingavo srdcè verelúbéznosti semen, štero potom li osnávlati trbè, da žnjega košnato drévo zraste.

Nigdár nepozábim, kak sem ednók edne kèpešne knige pregledávala i vidila sem eden kèp, šteri je kázao, ka je v-ednoj siromaškoy hiži edna mati svojo málo dète slekávala, potom tó dètece vküpdene roké, oči proti nébi obrnovše, zmoli svoje málo molitev. Sköz na oblok se pa káže Jezusa odičena obrázka, kak on svoje roké blagoslavljajóč gorizdigne.

Navčimo málo deco, kak nájranè na Jezusa iména vöповèdanje. Istina, ka do tó zaprva samo lampe güčale, ali sledi se njim tó globoko vu srdcá vkorni. Kak vugodno je tó, gda málo dète že samó opomína mater: „Mamá, ešče sve né molile Bogá“. Kak lépo i dúšo genlivo je tó, gda pri stóli sedi cèla familija i to nájménše dète molí: „Hodi Jezuš, ti gost naš boj i blagoslovi nam dár tvoj“!

Tak že dète vu gingavoy vrsti samó od sébe pride na tó, ka vse dobrotivnomi Bógi mámo

hváliti. Né zláta, né srebra želè on od nás, nego edno z-srdcá shájajóčo hválo záto, ka nam vsáki dèn dá naš potreben vsákdenéšnji krüh.

Tákše dète, štero staršje vu bogábojznosti gájijo, nede trbelo opominati, naj počtúje roditele. Vu cèlom žitki de njim pokorno i bógatno. Nemislimo nadale, či dète že vu šólo hodi, ka bi je nadale že nebi biló potrebno vu veri i pobožnosti osnávlati! Li potom je mámo z-Bógom spoznávatí. Z-nami naj hodi ono v-Božo hižo. Naj se kcoj privádi k hodbi vu cèrkev, k-poslúššanji bože slúžbe i z-pobožnimi vernikmi navküp díči Bóga. Sledi pa, gda de že vékše, jemlino naprè Biblio, — zaprva čtímo mí pred njimi, sledi pa naj samó čté, tak de se potrdjávalo vu veri, vu pobožnosti i gori bode jemálo vu ti božíčni i lúbézní pred Bógom i lüdmí.

Matere, či tak bomo osnávlaté i gorihránile svojo deco, blájženi bode konec i smrt naša, ár gvúšne bodemo vu tom, ka smo tákšo deco i kotrige svètoy materi cèrkvi zgájile, štere ráj svoj žitek dájo za vero, kak pa ka bi odstópíle od njé. Teda na te velikí dèn sòdbe, gda vu šerégi vsáka svojov decöv pred Bóga stópímo, letko té odgovor dámo: *Tó so, Oča, ké si mi dao: vse sem je na žitek zdržála!*

Zaká ji potéží doli zmožna róka Boža tako vnóge? Odgovor: ár ji tako dosta dosegne stojéči i tako malo klečéči. (Goethe.)

obrnóti šteli. Svoje čemére je pri deli vu mlíni i večér pri vini vövlèjo, gde je strašno psüvo i preklinjávo. Ništerní stáři kódiš je zdígnó pestnico i želó pogübel na imánje toga skópoga Ehrbächera.

Dónok Rezika je vse doségnola, gda tó: „Papa, jas hitro morem k gospè fararci pomágat pečti idti.“ Gda pá: „Papa, jas bom samo na frtál vóre prèkbèžala k gospon Farari, on tak lepó zná razlágati sv. pismo i tó eto bi rada znála, ka tú právi Rêč.“ Obinola ga je, lica svoja je k njegovim stisnola i je odbèžala. Peter je níká protivnoga né znao povedati.

Na dèn konfirmácije je rezika ranè stánola, kak oča.

„Papa, ti boš dnes tüdi zmenom šo vu cèrkev, jeli?“

„Nè, nè, püsti mené, dète, idi sama, ali z tebcov, naj ona ide z teбом“.

„Sama nebom šla, tó bi edna sramota bila za méne. Zaká neščeš ti? Bojš se Bože Rêči? I potem bodeva tüdi k maminomi grobi šla!“

Od vnógi lét je zdá Peter obrvim šó vu cèrkev. Lüdjé so na edendrugoga poglejüvali i si šóšnjali, gda je z krščákom vu rokaj v cèrkev stópo i si je vu zádnoj klópi doliseo.

Rezika je naprè pri oliári stála, oča njé je samo vlasé vido, šteri so se vu sunci svetlili. Z očmi je doligtédala i obráz njé je vu erdéčoy fárbi goro, štero je te čaren gvant ešče bole vö-zdígno. Herbert je na njó glédo.

„Ta mála svéta!“

Je glasno povedo té reči? On se je né odovedo toga. Herbert je dovoljénje dóbo od oče na ete svétek domópridti, da bi tüdi on blagosloveni bio od njega. Oča ga je samo té püsto k konfirmáciji, gda je ono starost doségnó, v šteroj je že dobro prerazmo glávnost i

Na materin dén.

Či ti ešče mater máš,
Lehko Bôgi hválo dáš,
Nê je vsém té šenk dáni,
Nê njim té kinč vtálani.

Či ti ešče mater máš,
V-méri počivati znáš,
Na počinek po trúdi
Si glavô doj nagnoti :

Znaj, ka je od začétka
Za té velko skrb méla ;
Nôč-dén verostúvala,
Mílo te kúšúvala.

V-náročaj te varvala,
Z-svoji prs nadájala,
Od nesreče čúvala,
Kak gingav cvêt gájila.

Včila te je gúčati,
Bogá lepô moliti,
Vu detinstvi vodila,
Lübeznívo hránlla.

Njê máš vse zahváliti,
Či se znáš prav znášati,
Pred Bôgom ino lüdmí
Vu milošči živeti.

Dostakrát je strádala,
Tebé nasitšávala,
Da ti ta potrebna máš,
V-nikom zménkanja nemaš.

Bôgi se je molila,
Blagoslov ti prosila ;
Húdo ti odpústila,
Na to dobro te včila.

Či nemaš več materé,
Za njô te boli srdcé,
Poišči gor' grob njéni,
Na njega si poklekni.

Osnájži ga zrôžami
I navlaži skuzami,
Materin grob boj tebi
Svêto mesto na zemli !

Z-nemškoga LUTHÁR ŠÁNDOR.

Reformácia v Prekmurji i Medjimurji.

(Vzêto i poslovenčeno z knjig Dr. Payr Sándora, theol.
profesora v Šoproni. — Jts.)

(Nadaljšavanje.)

Sv. Benedik (Kančovci). Nigdda je tú
benčeška opatija bila, ali že v 16-tom stoletji
jeste tú evang. dühovnik. Nádašdy Krištof, brat
N. Tomáš nádora, je po smrti dühovnika pre-

globino etoga svétka i tak je z svojimi petnáj-
stimi létmi nê paso vu réd ti konfirmandov, od
šteri je ni eden nê bio više od dvanájsti lét.

Tak je zdâ z málov Rezikov vréd stao
pred oltárom, kak si je tô ona vedno želéla.
Na orgol čúdno lépi glás je poslúhšio i skrivno
je glédo mater, ki je vu prvoj klôpi sedéla
vglobljena vu molítev. Gvúšno je za njega mo-
lila i on je zdâ na to čarno oblečeno Reziko
pogledno. Smilúvanja občútek njemi je šô skóz
srcâ ; za njô je nê molllo vórno matersko srcé.

Resan ! Tô pôť njê je nikaj prineso z váraša,
ka je že pred létmi obečo, tô njê ešče dnes
gvúšno tá more dati, mogôče njê z tém malo
veseljá správi. Kak je tô nôro, ka tam vu váraši
je túdi tak dosta mislo na njô. Že je nê bio
kakši máli pojeb, ka bi se vedno domô želo,
dónok njegove misli na dom, so tak na vósko
bílé z Rezikov vküpprikapčene, ka se jih nê
mogo rešiti.

Wágner farar je záčao predgati, Herbert je
čúdüvajôč i z velkim spoštúvanjem glédo na
očo i vu srci se njemi edno želénje búdílo, da
bi on túdi tak dober, pravičen i plemeniti bio,
kak njegov oča.

Z Rezike ôči so teške skuze kapale vedno
bole na gôsti, dokeč je nezadržáni joč obládo
to deklino. Vu zádnoj klôpi je Peter z povisnje-
nov glavôv sedo i z očmi je na tla glédo. Nê
je vido joč i skuze deteta svojega i nê je znao,
ka té z tála túdi za njega toči ona.

Po Božoj slúžbi je Herbert k Reziki stôpo
i njê je rokô dao.

„Servus Rezika, samo ti hitro ščém niká
dati i morem se paščiti domô, ár me mama že
čáka. Ná, eden spomin na nájno sküpnó konfir-
mácijo, jas sem ti že ednôk tak obečo.“

„Kak je lepô od tébe, ka si se nê spozá-
bo“, i vesélo gléda na eden tenki srebrni lancek,

vzeo od gmáne gorice, štere je Martaloc Gašpar berber i cehmešter darúvao v Bokračí. Te gorice je sledi vnúk nádora, Nádašdy Pali herbao i cerkvena oblást pri vizitácii l. 1627 v zapisniki právi, da te gorice nazáj trbej prositi.

Kalavinje so za vréména Széchy Tomaša, l. 1618, tó gmáno že k svojoj Jurjanskoj šinjoriji računali. Takrat je Pernyárd Mihál bio tú dühovnik (ref.), ki je pa že l. 1623 odišo od tíc. Od toga vréména do l. 1651 je gmána pá evang. dühovnika méla, po iméni Rakicsány Mihála, koga je Kis Bertalan púšpek poirdo za dühovnika.

Tri njíve, blúzi cerkvi, je méla gmána, v štere je 14 keblöv trbelo za sejanje. Gorice je Nádasdy familia vkraj vzéla. Dvá nemešnjáka, Ezpetei Farkaš v Petrovcih i vd. Prosznyák Jánošova (gotovo iz Prosenjakovec) sta túdi vkrajzelá eden-eden falat z gmánskoga trávnika.

Filialna gmána njéna je Sv. Križ (dnes Križevci) i dosta vési je slišilo k Sv. Benediki, kakti Ivanovci, Andrěci, Krnci, Bokračí, Kančovci, Ratkovci, Monošoc (?), Kúkeči, Panovci i Dolina.

Cerkev je méla eden kehli i srebrini križec. Gda je senje bilo, so trgovci za mésta plačevali i tó je na cerkev obrnjeno. Návida je bila, ka je dühovnik „pametúvat“ hodo i 1 koláč krúha, 1 svínsko nogô, 1 skledo ovsa, 1 prigiščo prediva i 1 penez je dóbo pri vsakoj hiži. L. 1655 nov. 25-ga na cerkv. gyüléši v Nemetgencsi je

Nagy Štefan potrdjeni ese za dühovnika. (Dühovnike so, kak mi je znáno pod oltár v kriptu pokápali. Jts.)

Tá gmána je ešče 1733 leta goristála i 12 vési je slišilo k njej. (Ali kak drúge cvetéče ev. gmáne, od pápínske nestrpnosti je túdi tá vničena bila. Jts.)

(Pri sv. Benediki se je naródo okóli 1708-ga nemeški Dr. Lutharič Peter Agošt spěvnik i pisátel, ki se je v Šoproni i vu Wittenbergi za dühovnika vónávčo i rávno té dokončao svoje včénjé, gda so nam l. 1732—33-ga vse cerkve s silov odvzété i katolizérane bilé. Za volo té žalostni dogodkov je ostavo domovino, vu Nemčijo se odselo, za zdrávnika se vónávčo i tam gláva je postano edne ešče dnesdén živéče imenitne familije. (Vidi „Prekmurja znameniti evang. možje.) Interesantno je, ka v Kančavci, gde je rimska církev, dnesdén túdi samo okóli 20 rim-katoličanov živé, dokeč je evangeličanov okóli 250. (Red.)

Selo. Cerkev je sv. Miklóša imé nosila. (Na Miklošovo je tam i dnesdén buča i meša pri kapéli. Gotovo je tá kapéla — zdaj kat. lást — bila tá cerkev. Tá kapéla z Velemérskov i Martjanskov cerkvov je edna najstaréša. Okóli 1390 lét zozidana. V njé je viditi málanja héreš-njega, srédnjega véka málara, Aquila (Akvila) Jánoša, ki je málaó túdi v Martjanskoj cerkvi. Okóli kapéle je brútiv búo. Zdá je dale vkraj

na šterom je eden máli medalion bio z Kristuša glavôv na njem.

„Ali tó je preveč lépo za méne“, se veselí ona.

„Pústi tó, jas zdaj idti morem, ednók k vam pridem v mlin i té bodeva si na dale kaj zgučávala.“

Lépa hvála, Herbert, jas bom túdi k mami šla, — na brútiv.“

Rezi je te lancek vu rokaj držála i bojazlivo je poglédnola na očo.

„Rezika, tó mi nesmiš nositi, jas ti eden lépi zláti lancek kúpim.“

„Zaká nê?“

„Záto, ka jas tak ščém!“

„Dónok, papa, jas te tak lepô prosím, takšé veseljé mam nad njim, moje jedino na dněšnji dén. Smem ga obdržati?“

„Za mojavolo!“

Z trepetajóčimi rokámi si ga je zakapčila okóli šinjeka i vesélo stápara próti brútivi.

Ehrbacheri je te lancek, na šinjeki njegove hčéri nê dao méra. Ali ešče bole neméren bi bio, či bi vido, kak bojazlivo ga je pázila, naj se ne zgübi, kak skrblivo ga je na véčar pod glavô djála i shránila, gda je senjajóč spála na njem.

(Dale.)

Nindri na edno klóp kre póti je nikák napisao :

Jas mam križ i nevoló,
Tó pišem esi z krájdo,
I što néma križ - nevole,
On naj zbríše rime moje.

Skóz več lét je nišče nê zbrisao toga napiska. Vsáki póttnik mimo idóči je noso svoj križ, eden ležéšega, drúgi težkéšega. Nazádnje je deždž tázéprao napisek. Ali samo krájda se dá zbrisati, križ ostáne. Nedá se zbrisati, obládati se more.

kat. brütiiv. Tam gde je nigda prej velikí klöšter büo, šteroga so törki vničili. — Jts.)

V Seli je že l. 1599 büo evang. dühovnik, ki je l forintoš dáče plačüivo. Prvi, poznánoga iména dühovnik je büo Bošani Martini Gyüri, ki se je v evang. vadrüvánji osnávlo, ali ref. püšpek, Patay Štefan ga je l. 1625 jun. 24-ga itak za ref. dühovnika potrdó ese v Selo. Kalavínje so tüdi tó gmáno za svojo računali. Ali Bosani dühovnik je né šó na kalavinski sínod več i evang. cerkveno oblást je spréjao pri cerkvenoj vizitácii, kak svojo višišó oblást. L. 1630 jun. 5-ga je pa podpisó knige agoštonskoga verevadrüvánja i z tem se je splóh odtrgno od ref. cerkvi.

Po zapisniki cerkvene vizitácie, je gmána méla póleg cerkvi 2 tábli zemlé, vküp 10 piügov, pa tüdi góščo, štero so pa jáko ne vüпали sekati, ár so se bojali törkov, ki so takrat tü gospodáрили. (Guči se, da je ednoga vréména kapela törski „mečet“ (cerkev) bila. Tórem je nóvi, samo ov del kapéle je stári.)

Štiri vési so slišile k Selanskoj gmáni, kakti Prosenjakovci, Čekečkaves, Fokovci i Habronak (Gabrnik). Kehli je cerkev né méla. Váma salanskoga mlína je v meseci pódrügi tjeden dühovnikova bila. Za zdávanje je dühovnik dóbo l cipo (beli krüh), l pint vina, l pečenjo i od snehé l róbček.

L. 1670 je Szenci Fekete Štefan püšpek na cerkvenom gyüléši na Tišini Halec Štefana potrdó ese za dühovnika.

Eden spisek z l. 1733 se tak spomené z Sela, kak z 5—6 vesnic stojéče slovenske i vogrske evang. gmáne.

* * *

... Po 20 létnom spánji se Selanska gmána znóva zbüdjáva na življenje. Bodóčnost bode pokazala, jeli je zadosta krepko v Bógi vüpanje i vörvanje oni, ki jo zbüditi ščéjo, ali je pa tó samo slame plamen, za šterim ne ostáne drügo, kak čarno perinje. Vüpamo se, da je tó né tákši plamen, nego žaréči ogen verevrélosti v gorički srcaj, šteri je zmožen čüdo včiniti i segrévati, svétiti késnim pokolenjam. „Vse je mogoče tomi vervajóčemi“. Jezuš velí: „Ár za istino velim vam, či bodete meli vero, liki horčíčno zrno, ... nikaj ne bode vam nemogóče.“ (Mt. 17. 20.)

Z toga Jezušovoga opomínanja se ne smejo nigdár spozábíti oni, ki želejo zbüditi tó „deklíčko“ z smrtnoga spánja i zgódí se te čüda —

bode nóvo življenje Bógi na díto, Jezuš i Cerkvi na radost, tem vernikom pa na düševno zve-
ličanje. Jts.

Trubarov katekizmuš.

Katekizmuš v slovenskom jeziki, z kratkim tolmačanjem. Priložena litanija i edna predga od te istínske vere; vküperpostavo Philopatridus Illiricus. Edno krátko včenje, poleg šteroga je vsaki človek mogoči v nébo priti. Faksimile izdaja Akademske Založbe v Ljubljani, 1935, 245 strani.

K nájbole dičnim spomenkom jugoslavske reformacije sliši gotovo Trubarov katekizmuš iz l. 1551, ki je v ednom jedinom eksemplari Bečinske nacionalne knjigarne ohranjeni ostao. Tó je z ednim tüdi ta prva štampana slovenska knjiga. — Na konci meseca marca 1548 l. je morao Trubar ostaviti svojo domovino. Pri Veit Ditrichi v Nürnberg váraši, je najšao to prvo obrambo, odkec bi si naj v krátkom vréméni v Rothenburgi o. T. kak pomožni predgar mogóči bio mesto poiskati. Eti v Nemškomorsági je Trubar tüdi meo priliko globše spoznati návuk evangeliumskoga krstšanstva poleg Lutherovoga včenjá i tak mogočnost zadóbo, da svojemi národí domá eden drukani návod v tó vadlúvanje vu roké dá. To prvo, ka je pod štampr spravo, je büo katekizmuš, t. j. eden izvleček iz protestantski katekizmušov, k šteromi je med tiskom priložo ešče 6 pésem v nótaj, dvé molitvi i edno predgo. Te rokópis je büo od verebratov v domovini, od Klombnera i njegovoga króža, za dobro spoznani i vöpoprávleni. Vékša zméčava se je pokazala na drukanje gledóč. Za volo interima (veresloboščine prepóved), je nišče nej vüpao drukanja na sébe vzéti. Na posredovanje Trubarovi prijátelov se je posrečilo Morharda z-Tübingena na tó nagnoti, da je povolen postao katekizmuš vözoštampati. Ali tüdi zdá sta né vüpala kak pisátel, tak štampar, svoje imé podpisati. Trubar se v tituluši podpiše kak Philopatridus Illiricus i ešče samo v dostavki se imenüje enkrát s svojim právim iménom. Ka se štamparstva dostája, je na konci napisano: „Štampano v Erdeljskom po Jernei Skuryaniz.“ V Erdeljskom je namreč v onom vréméni vládala verska slobodščina. — Z velkov genljivostjov se je čtela tá knjigica. Vnógi so spoznali, da kak se trüdi Trubar svojemi lüblénomi lüdstvi v do-

movini tó po teškem i vročem boji zadobleno čisto vero evangelioma do spoznanja spraviti, i kak se nadale trüdi med ljudstvo vkoreniti tó slovensko rêč, od štere sam právi na 143 str. „nigdar prvle je në bila pisana i nigdar prvle në štampana“, da bi se med njimi pisala ino čtela, kako je tó pri drügi národaj.

V globokoj potrétosti moli on za svoje lüstvo: „Oh vsamogoči dobrotiven Bóg... Smilüj se, smilüj se tüdi nad nami nevolnimi Slovenci. Mi smo ja več, kak drügi ljudjé pröti Tebi grëšili, záto mi tüdi pravično več trpimo od Goga ino Magoga, od Turkov i drügi antikristušovi hlapcov. Oh, ljubléni nebeski Oča, smilüj se zdâ z-nas, za volo Tvojega ljublénoga sina Jezušä Kristušä našega Gospoda...“

Akadska založba v Ljubljani, ki se je tüdi pri toj priliki nej zbojala nikši stroškov, je lahko preštimana za zaslüženost, da té spömenek iz sprotolëtja slovenske reformacije je tüdi širšim krözom do rôk priti omogöčila. Za želeti bi bilö, da bi se tá izdaja, ki je pravdobro dospela i v lépoj formi vküperpostavljena, tüdi vu krözü evangeličanski krščanov kak nájbole razširila.

Dr. B. SARIA.

Zádnia večéria.

Vu ništerni naši faraj vsáko leto dobijo ti konfirmálivani spominske liste na konfirmácijo. Láni i letos so döblli hérešen káp gospodnove večérie od Leonardo da Vinci-ja. Bár ete káp sam zadosta guči za sébe, dönok za potrebno držimo, ka naj ga malo raztolmačimo.

On nemiroven skáz zádnje večérie je ovekivečo Leonardo da Vinci na svojoj hérešnoj máibi, gdare Jezuš ete reči erčé vučenicom: „Zaistino, zaistino velim vám, ká eden z vás me odá.“ Kako Jánoš evangelišta pripovedáva, vučenicke so glédali eden na drügoga, dvojéči, od koga bi pravo. Peter je pa kivaó Jánoši, ka bi opítao Jezušä, od koga právi. Kako Mataj piše, so pa vučenicke vsaki po sebi pítali: „Jeli sem jas, Gospodne?“ Ete skáz je ovekivečo na káp Leonardo z preveč finim, ostrim karaktereziranjem. Na pojedine vučenike glédoč vu evangeliomaj spísane podátke je temeljno študírao i z velikov umetnostjov ono düševno bivost je nesao na lice vsákomi, ka vu prvom megnenji misel odánja na šteroga kakši násled je napravila. Tam vidi-mo na lici kre désne stráni Jezušove sedéčega ljubznivoga vučenika, toga krotkoga Jánoša, glo-

boko boleznost, — na lici Petra, nanágli nemi-rovnoga i po Jánoši za odávca spítávajočega, srditost, ki taki k sábli spodoben nôš zgrábi vu rokö, naj hitro skonča z onim, ki bi vüpaó Meštra odati; na poglédi Andráša čüdüvanje, na gibnosti rôke njegove samoga sébé spravičanje: „Vkra j bo jdi od méne ta kmična míseo“, na mlájšim Jakobom, ki Petra s svojov roköv pomirjávatí šče, to veliko nevarnost somnéčo bo-jazen, skrb. Bertalan, te „právi Izraelita“ pa na pokonci stola tak stoji pred nami, kak da bi ščeó pröti glédati tistomi, ki vüpa odati Jezušä, od koga je tüdi zdâ gotov vadlüvati: „Ti si Sin Boží, ti si krát Izraelski.“

Na drügom stráni z lica k Jezušü gučéčega Tomáša se vidi karakteristični tég, šteri se nikaj dobroga ne tröšta, dvoji vu obládnosti i skoron slišámo, kako právi: „znav sem jas tó že naprê.“ Nad staréšim Jakobom, ki svoje roké razprestré, vidimo cáglost obri toga groznoga greha, te mlá-dí Filip pa z detinskov nedüžnostjov káže z obe-ma rokoma na srce svoje, líki dabi pravo: „vu mojoj düši nega jálnosti“. Na levoj stráni Jezušä vu zádnjoj trojnoj čupori líki dabi kanaanski Šimon i Judáš Taddeuš tó razprávlala, jeli je mogöče, ka bi što žnjih ödao njhovoga Meštra? I k njima obrnjeni i na Jezušä kázajöči Matáj pa líki da bi njima etak pravo: „žalost, tó se tak zgodí, ár On je pravo.“ Eti pojednom naprêpri-nešeni edenájsetéro vučenicov vu karakteri ráz-ločne postáve sküpnö vözdignejo odánja, líki nájgnüsnešega i odpüščanja nenájdejočega greha zmožno obsodbo; tečas Judáš Iskarioteša med Janošom i Petrom naprêuagnjena i tak vu senci bodöča kmična postáva káže karakteristično vte-lesenjé velkoga grëšnika. Vidénje njegove skrite míslí ga strösi, v nervoznost správi, póleg šte-roga je tá vdaro solenko, ka je že tüdi póleg vörvanja ti indášnji nesrečo znamenüvalo. Prstí njegove léve rôke verno pokážejo sásenost; s svojov désnov roköv stiskávrle pénezno mošnje, katero karakterizéra njegovo materialno míšlénje, držánje njegove gláve i njegov pogléd pa sve-dočijo njegovo okornost.

Brezpárno obrázivanje je ete káp onoga skáza, šteri je k svetá nájgroznéšemi i nájveli-častnéšemi dogodki, k Jezušövoj odküpítelskoj smrti pelao.

Podpérajte „Düševni List“!

Rázločni máli glási.

Radosti glás. „Ne boj se, jas sem te prvi i te slednji, te živóci i bio sem bár mrtev, ali ovo živóci sem na vekí veke i mám klúče pekla i smrti. (Ozn. 1, 17, 18)

Postna predávanja. V Puconskoj cérkvi od postne prve nedele mao do Cvetne nedele vsáki híp zvón predge so meli dūhovnik postno predávanje pod etim titulom: Človeči áldovi okoli Božega áldova. Po predávanji je vsigdár bila edna deklamácija. Deklamálivale so Šoštarec Ida 109. pesem z pesmeni knig, Flisar Sida 215 p., Fartelj Jolan 230 p., Janža Irma 73 p. i Flisar Marija 268. pesem.

Bethlehemska slovenska fara je na vūzemski pondēlek, aprila 13 ga svetila 20 létnico posvetjenja cerkve svoje. Naši v Bethlehemi si vsákenēšnji krúh slúžēci slovenski veredománji so z velikov navdūšenostjov i z lepim vkúpdržánjem 1916-ga leta postavili gori zdajšnje svojo prelēpo cérkev. Koštala je 45,000 dolárov. Dnesdén má tá fara 900 kotrig. V pretečenom leti je notrijemánja mēla 12,121 83 dolárov, vódávanja pa 10,848 26 dolárov. V pretečenom leti z pré-cémbnim železnim ploiom obvezēla svoj funduš pri cérkvi, na stroški 730 61 dolárov. Fare agilni dūhovnik so Dr. Šteglar Ernő, kurátor Jošar Jánoš, podkurátor Fajs Ivan, péneznik Kūčan Zoltan, notároš Búkvíč Lajoš. Boži blagoslov bojdi nadale nad etov našov cvetēčov gmánov!

Konfirmácija v Puconci je apr. 5-ga na Cvetno nedelo bila. Dūhovnik so tó pót 23-tokrát pelali konfirmanduše pred oltár puconske cerkve, ali tako velikoga šerega ešče nigdár drúgoč, kako vezdaj. 59 dečkov i 46 deklic, vkúp 105 mládi krstšanov je očivesno pred cēlov gmánov položilo verevadlūvanje i oblūbo svojo i obrvim so prihájali k Gospodnovomi stoli. Cēla ósvetnost je lepó i genlivo dolitekla. Dūhovnik, roditelje i gmána so med radosti skuzami poslūhnošli rázumna, lepa odgovárjanja, veršúše i popēvanja. Eden pojbar i edna deklina sta v imēni vsē ovi túdi k-gmáni i k roditelem pravila genlive reči. Osméro sirotic brez očē, štiri sirotice brez matere i ednoga z cēla sirotica so dūhovnik túdi posebno blagoslovili z milimi rečmi. Naj ete lepí dēn deci i roditelem kēm bole nepozábleni ostáne, záto je fáрно žensko drúštvo vse konfirmanduše z lepimi spominskimi listami obdarūvalo. Ka ti konfirmálivani z djánjom

túdi ščējo živetí za našo sv. m. cérkev, kre toga svedoči njihov ob toj prilíki prinešeni áldov. Dečki so darūvali 390 dinárov na Gustav Adolfa podpornico; deklice so pa darūvale 307 dinárov fárnomi ženskomi drúštvi. Te dober pastér dūš, Gospon Jezuš Kristuš naj čúva, bráni i pokrepkúje vū veri ino stanovítosti vse konfirmálivanel

Mrtelnost. Marc. 17-ga je vū Gospodni mirovno záspao Mikler Győző, legradske fare veren kántorvučitel, ki je skōz 49 lét vrēlo spunjávo svoje pozvánje. Lēpo starost je zadōbo, 75 let je bio star, gda je on túdi odišao po pōti vsē mrtelni. Njegov sprēvod je marc. 19 ga bio; okoli 1500 lúdi ga je sprevájalo. Cerkveno funkcijo so oprávljali 4 dūhovnicke, kakti Becker Mihalj z Zagreba, Šoštarec Franc z Subotice, Škalič Šandor z D. Lendave i dománji dūhovnik. — Aprila 6-ga je mrla v M. Soboti Koudila Terezija posestnica. 76 lét je preživēla. Vū pokojnoj Benko Jožef senioratni inšpektor, orsački poslanec i Vukan Kalman bodonski kántorvučitel s svojimi láblēnimi navkúp skrbno svojo punico žalújejo. Njēni sprēvod je med prevelikim táljemánjem dolitekao i na tom so dománji, bodonski i puconski dūhovnicke glásili reči žitka vekivečnoga. Tak dvá obrtūdjeniva vandrara sta boj zbojūvala, bežaj skončala, vero zdržala Naj máta miroven sēn vū krili groba. Goristánemo.

Selo. Na Cvetno nedelo so naš roják, Škalič Šandor lendavski dūhovnik držali pri nas Božo slúžbo i vōobslúžavali Kristušovo sv. večērejo. Bár je vrēmen slabo bilō, itak nas je više 400 bilō pri Božoj slúžbi i vnōgi so živēli z Kristusovov večērjov.

Dobrovolni dári na Dijaški dom: Gospon Benkó Jožef držáv. poslanec so na Dijaški dom 2000 dinárov dobrovolno darūvali. Z-zahválnim občūtēnjem moremo spoznati našega gosp. poslanca dobro srdcé, ka so svojo na zimsko vrēmen povišano cēlo pláčo na dobre cile darūvali, z-štere šume je pōleg drúgi naš, z-materiálnimi potrebčinami se bojūvajōči závod i drúga siromaška správišča i ostávieni siromáci dōbili vūzemsko pomoč. Tō so z-istinom lépe vūzemske remēnke! Srdčna hvála za lepí milodár! Boži blagoslov sprevájaj našega poslanca! Darūvali so ešče: Makovec Károly z Francuškoga 10 din. Hvála.

Na nesprhlivi vēnec Luthárove Fliszár Šarolte: Šiftar Irenka Polana, Vukan Ilonka Sebeborci 5—5 D, Temlin Ida Montreal 1 dolar. Nájlepša hvála za té korine poštvūvanja!

Soboško evang. žensko društvo je na spomín v Bôgi vöpremindöche gosp. Benko fožefa drž. poslanca punice Kódila Terezije kak řešesjenja venca na Diakonissov fond 200 dinárov darüvalo. — Za nepovehnjeni vénec naj vzeme vrélo žensko društvo zahválnost!

Dári na Dúševnoga Lista goridržanje: Vogler Irma Cankova 10 D, Franko Štefan Markišavci 3 D, Kalmar Terezija Los Angeles 30 D, Železen Franc kur. Puzavci 5 D, Podlessek Franc Pređanovci 1 Din. Radi bi nadaljávali! Srdčna hvála!

Postni nedelni zvečarki. Kak vsáko leto, tak je i letos vü šesti postni nedelaj sobotško evang. žensko društvo z tála vü šóli, z-tála pa vü cérkvi držalo verske popoldnéšnje zvečarke. Jáko interesántno je bilô evang. dijaškoga dôma osnovlenikov naprédávanje, náimre pa: popěvanje, violín ígranje i párnö zgovárjanje, štero nepozábleno ostáne med poslúhšávci. Tak dijaškoga dôma, kak osnovne šóle vučenici so lépe, pobožne deklamácie dávali naprê i správlali poslúhšávcom dúhovno razveseljávanje. Verska goričtenjá so držali Flisár János dijaškoga dôma skrbník, Kovátš Annuška društva tájnikojca, gospá Kardošova, Kukul Károlyova, Kránčič Gizela gospodíčina. Gosp. Kovátš Števan senior so vsáko nedelo z cérkevne histórie držali naprédávanje. Meli smo túdi ímenitoga gostá. Gospá Zmaila Ida ev. dúhovnika vdovica, hírešnja verska pisátelkínja, štera je cěli nemški orság i več evang. držáv notrizpotúvala i povsud naprédávanja držala, je i nás z-svojím obiskom posrečila i nepozábleno goričtenjé držála. — Na cvetno nedelo so gosp. Kúhár Ferenc držali prebráno naprédávanje, štero so nazôči bodôči navdúšeno vü svoja srdcá sklenjena nesli domô vü svoja prebiválišča. Solo popěvanje z-orgol sprevájanjem túdi nepozábleno ostáne. Verski zvečarje so obilno priglédnjeni bíli, nateliko, ka se je eden děl poslúhšávcev vsáko pôť zvôna moglo stiskávati, prestrana šóla je vsigdár premála bíla.

D. Lendava. Naša mála gmána je lépi vüzemski dár dobila od Sobotške ev. gmáne, štere plemenitoga srcá verníki so na cerkvenom gyúlěši ápr. 5-ga skončali, da tísti 5000 Din, štere so nam pri zidanjí cerkve posôdili, šenkajo. Te velikodúšen dár verebratske líběznoti sam sebe hváli. Gospodin Bôg naj obilno povrné te dár toj plemenitoj Sobotškoj gmáni! — Sk. dúh.

Turobni glási z Gor. Slavečke ev. fare. Odselila sta se vü večnost zádñji mēsec Kránjec Štefan vdovec iz Nuskove vü 74. l. starosti; Skledar Terezija, samska, iz Serdice vü 58. l. starosti. Naj počívata mirovno! Ti nazájostánjeni pa si naj počínějo vü Božem sv. ravnánji!

Gornja Slaveča. Márc. 25-ga predp. ob 10 vöri smo misijonski dén svetili. Obiskali so nás gospá Zmaila Ida iz Bršljanice (Srem) i pôleg Ev. Luk. 5, 1—11 so naprédávanje držali v nemškom jeziki. Naprédávanje so v našem jeziki lúdem raztolmačili gospá fararca Kovátšova. Mestni dúhovnik so zahválili naprédávateľjici za dášo podigávájóči lépi govor i Boží blagoslov so prosili na njo, da ešče dúgo léko zdravi slúžijo vü Božem vinogradí, gde trnok potrebújemo túdi ženske delavce. Nazádñje offert. smo držali za pôťne stroške gpé Zmailove, na šteri cíl je 150 D. príšlo vkúper. Hvala darítelom za lépi dár! Bárbi večkrát lejko meli tákšo prilíko, ka bi vü našoj fari misijonski dén svetili! Té dén cěloj fari nepozábleni ostáne! — Ápr. 5-ga, na Cvetno nedelo, je naša fara radostní svétek mēla. 43 otrok, 22 pojbičov i 21 deklíc je žívělo obprvim z Kristušovov sv. večérjov. Deca so svedôstvo djáli pred cělov gmánov, na keliko poznajo naš verénávuk i so oblúbo djáli doll, ka do smrti stálñi ostánejo vü vöri, vü šteroj so se narôdili i osnávlali. Deca so 158-50 D. aldúvali na cérkev ob toj prilíki. Po božoj slúžbi je offert. držáni na Luther-fond. 21.75 Dinárov je príšlo vkúper.

Madžarsko. Februára 11-ga je bilo 260 lét, ka je vögrske gáljerobe (za volo vernosti i stanovitosti njihove pregánjani i obsodjeni proteštantski dúhovnicke i vučítelje) oslôbodo z njihovoga martirstva Ruyter Mihál holandski admiral, ki je ob toj prilíki erkao, ka je ešče nigdar nê doségno dičněše i Bôgi prijetněše obládnosti, kak zdá, gda je Bože sluge oslôbodo z gáljerobstva.

Turobni glási. Zádñji mēsec so se odselili z Puconske fare vü večnost: Péček Ivan v Krnci, star 74 l., Podlessek Vilma, roj. Železen v Lemerji, st. 34 l., vd. Lukač Ana, roj. Kúhár v Puconci, st. 84 l., vd. Podlessek Judit, roj. Temlin v Predanovci, st. 88 l. i eden otrok. — Naj májo sladtek grobski sěn i blájženo gorístaněnje!

Ka novoga? Dvá našíva odlíchníva šahísta sta pred krátkim ígrala simultánko. V Maribori je zmágo Dr. Lippay, sín našega vreloga vpo-

kojenoga šolskoga upravitela v Prosenjakovci, v Soboti je pa zmágo Nemec Jani visokošolec, pokojnoga Nemec Janoša trgovca i svetnoga predsednika G. A. društva sin. Čestitamo! — V Španiji nega méra; parlament je odstavo dozdašnjega predsednika republike, Zamoro i bodo nove volitve. Novine pišejo, ka je skrivomá tá prišao komunist Kun Béla, ki zaneti komunizem. — V Moskvi je bilo 80 cerkveo pred komunizmom, a zdá je ostalo samo 36. Na vízemske svétke je v tej 36 cerkváj, pa zvúna na cerkiščaj grozno dosta národa prišlo vkúper, čirávno je prepovedano bilo. — Nemci so v promet pústili velko letalo „Hindenburg“, štero de letalo med Frankfurtom i Rio de Janeiro v Južni Ameriki. Na njem je mesto za 90 lúdi i eden den prle naprávi to pot, kak Zeppelin. — Preminoči mesec 26. so v Nemčiji volitve bile. Za Hitlera i za njegovo politiko je glasovalo 99%. To je bio odgovor na francuške proteste proti vojaškoj zasedbi Porenja. — V Avstriji je s prvim áprilom notripelana obvezna rédna vojska. Države Mále antante so protestirale, ali zama. — Italjani od zmáge do zmáge idejo napré v Abesiniji. — Z 14 potnikmi je dolitreščo i zgoro v Mexiki eden preveliki eroplan. — Katastrofalne povodni so nezgovorno dosta kvára napravile v Zdrúženi državaj. — Kneginja Olga, žena Njeg. Vis. kneza namestnika Pavla je porodila princezinjo, štere boter de angleški kentski vojvoda.

Evang. šolske decé v Puconskoj fari v tek. leti je bilo: v Puconskoj štirizložnoj šoli 185, v Andreskoj dvázložnoj šoli 76, v Moščanskoj trizložnoj šoli 126, v Brezovskoj dvázložnoj šoli 77, v Pečarovskoj trizložnoj šoli 33, v Predanovskoj šoli 48, v Sebebojskoj šoli 66. Vkup tak 611 decé; 16 vučni móči, ali z té samo tri evangeličanske vere. Záto bi pa dobro bilo, či bi naša deca pri vsákoj verenávučnoj vóri túdi pravili eto oblúbo:

Evangelske vere sem,

Dokeč živém, tó ostánem;

Obečam ino oblúbit,

Ka tó vero vsigdátr zdržim.

Nikše prilike brez dobročinénja! Pri slednjíčuvanjí Šantavec Štefana i Novak Ilone v Pečarovci — Šalamenci so góštje na nabúid mládoga bláženoga ženina darúvali na Gustáv Adolfa i Žensko društvo nasledúvajoč: Kúhar Franc starišina 20 D, Godina Štefan 15 D, Šantavec Štefan, Benkič Kata, Novak Štefan, Kúčan Šan-

dor, Car Alojz 10—10 D, Sever Šandor, Kovač Štefan 9—9 D, Ficko Ilona 7 D, Janža Kolman, Banfi Janoš, Godina Ivan, Kódila Šandor, Sabadoš Jánoš, Hašaj Štefan, Kódila Jožef 5—5 D, Šantavec Liza, Sever Janoš, Godina Imrijeva 4—4 D, Šantavec Franc, Celec Anton 3—3 D, Kolar Franc, Šantavec Franciška 2—2 Din. Vkup 167 D, z toga je dáno 100 D na Gustáv Ad. društvo i 67 D na puconsko žensko društvo. Bojdi hvála za tó Vsamogóčemi; On naj blagoslovi daritele; mládomi pári pa naj dá istinsko bláženstvo i mirovno živilénje!

Pošta. Lajnsček Lajoš Perthamboy. Preveč smo zahválni za Vašo vrêlost, ka ste né li naše kalendarije zóдали, nego naš cerkveni list, vu šterom — kako pišete — nam prihája takše lèpo čtenjé vsáki mèseć, ste túdi tak náshajno razšírjavali. Nôva svedočba je tó kre toga, ka delo vrêli širitelov je né zama. Bár bi povsédik meli etakše vrêle širitele! — Z nájkéšov gotovnost-jov objávimo vu našem novom 1937 leta Kalendariji hištorijo tamošnje gmáne; samo naj jo právočasno dobímo. Vu písmi smo Vam od vsega bole prestrano písalí. Mislimo, ka ste je že přejali. — *Ida Temlin Montreal, Kalmar Terezija Los Angelos.* Naprêplačilo i dár hváležno přejali. — *Štefan Kúronja Buenos Aires.* Pozdrávamo Váš, kak nôvoga naprêplačnika. List Vam bomo rédno pošilali. — *Barbarič Štefan, Francija.* Vsigdátr nam li naznanite, či štero numero nedobite, ka Vam taki drúgo pošlemo. Tó se tiče túdi vsákoga drúgoga našega naprêplačnika. — *Filsár Iréna, Baler Ana Francija.* Topla hvála za lúbeznive pozdráve.

Na cíle Angleškoga i zvúnêšnjega túvárištva za Biblije je k rokam reditela Neurs Chronicle níkák 10.000 font šterlingov (2.500.000 din.) poslao z tem želenjem, naj se níšče neinteresera za osebo daritela.

Heinlein Konrad, voditel sudetskoga — nemškoga národnoga gíbanja, bivší profesor telovadbe, zdá poslanec na Čehskom je z rimske cerkvi prestôpo v evangeličansko cerkev.

V Rusiji so v 18 letaj 42.000 popovski oséb vničili. Dnes ešče 1200 dúhovnikov živé tam, ali z té samo malénkostni tao oprávla gmánsko delo. Evangeličanski dúhovnikov že samo osem živé v Rusiji.

V Ameriki po 24 jekikaj glásijo Božo rêč v evangeličanski cerkváj: po nemškom, sláronemškom, anglêškom, židovskom, jiddischkom, sámskom, dánskom, norvéškom, švédskom, lettskom, estskom, finskom, lengelskom, litvánskom, rusiškóm, slovaškom, čehskom, srbskom, slovenskom, vogrskom, talijanskom, španjolskom, francuškóm i od Božiča mao túdi po kinajskom jekiki.

Reformácia v Sváici i na Francuškem.

Naprejdáva: SILVÁNUS.

(Nadaljávajte.)

— Francuška nigdár ne bô rěšena, zvõn či se Onomi překdá, ki je Rešitel! I on, ki jo reši, je rávno tak ne Rousseau i Voltaire, kak rimski pápa nê!

Kakšo pravico je te stári sêri stavec méo, se je precí pokazalo. Že za tri lěta je te mládi Rabaut z drŭgimi brániteli rěda i mertŭčlivosti od tí revolucijskí zverin Robespier, Marat i Danton-a na smrt obsodjeni i te stári Rabaut pa v võzo vrženi bio. Ali po spadáji ladanja ti stráshnikov je z võze pŭščeni bio i precí na tõ je vu 84 let starosti, 1795 mrõ.

Slédnja smrtna sõdba na Francuškem, obri ednoga proteštantskoga dŭhovnika je 1761. leta bila prinešena. Te mládi navdŭšeni predgar je prí ednoj slŭžbi bio zgrábleni i odegnáni. Trijé mládi plemenitáši so se paščili za njim, najnjemi na pomõč bõdejo. Tõ so bili Gremier bratovje, štere so tŭdi vlõvili i vse štiri na smrt osõdili. Gda so ti mantrniki smrtlen sõd čili, so gorskričali: „Tak té moremo mrěti. Naj Gospodín Bõg smileno vzeme gori naš áldov, šteroga njemi prinesémo.“

Vu pridõčem leti 1762 se je zgõdilo vmorjenje Jean Calasa, trgõvca v Toulousei. Eden sin njegov se je obeso, i precí je razzišo hér med fanatičnimi pápinci, ka ga je oča i brat njegov vmõro záto, ka je na pápínsko šteo překstõpiti.

Z nájevčšov ceremonijov je bio pokopani te samomorec, kak eden světi mantrnik pápínske vere, oča pa na smrt obsodjeni, cěla njegova vrědnost vkrajvzěta, deca pa võprekunjena i vu võzo zaprěta. Za tri lěta je cěla sodba revidirana bila, Jean Calasa nedužnost se je posvedočila i njegova odvzěta vrědnost deci nazájdána. Vu tom revidiranji je dosta pomágao Voltaire, ki je etak kričo na pápínsko cěrkev: Či vrědni ščéte bidti k vašemi májstri Kristuší, te bojdite mantrniki i nê hohári.“

Nájevčši protivniki kršćanstva so dõnok onj lŭdjé, prijátelje bilí, ki so za on čas cělo svet-sko žívlěnje vodili na Francuškem i so naprě-pripravili revolucijo. Ti nájmenitnejši pisáteli so brezvernost razšŭrjavali vu svoji spiskaj i svoje znánje za poršŭšenjé sposõdili, ki so nê samo na Francuškem, nego tŭdi vu cěloj Europi od

njihovi nasledŭvajõči jáko obcŭdŭvani bili, šteri so po njih šteli inteligentni i presvečeni bidti. To so bili: Voltaire, Rousseau, Motesquien, La Mettrie, Diderot, Helvetius i drŭgi. Eden med njimi Anarchasis Cloots se je navádo méo tak podpisati, ka je za svojim iménom napiso: „X. C. lični protivnik Jezusa z Nazareta.“ Z etakšega semena, štero je te protivnik nájbole vu pápínsko cěrkev posejo, gde so ti pastérje spáli i sami sebé pasli, nê pa črědo, se je zklicala francuska revolucija, štera je vse porŭšila; tron i oltár, zákone i pravico i kršćanstvo je z no-gámí kláčila.

Gda bi cělo revolucijo nasledŭvali, bi dosta bilõ, zadosta de či samo ono poglědnemo, štero se samo za vadlŭvánjsko tiče. I vu tom nam eden oster kěp pokáže te znameniti La Horpe, ki je očivesen svedok bio ednoga vizijskoga prorokŭvanja.

La Horpe je švájcar bio i na akademiji v Parisi profesor filozofije za vrěmena revolucije. Navdŭšeni za revolucionárne teorije i včenjá, ali sledi se na bõgše nagne, ki vu svoji spiskaj sledéče nihá za nás:

„Tak se mi vídí, da bi se včeraj zgõdilo, ali dõnok je tõ ešče vu začětki 1788. bilõ. K ednomi kolegi na akademiji sem bio pozváni, gde nás je veče lŭdi bilõ vkŭper: trgõvci, sõd-niki, zevčeni, akademikari i. t. d. Kak po navádi na dobrom máli smo se prav vesélo obcŭtili, šteri veséli nastaj se je prõti konci večérje od dobroga vina ešče bole vzdigno i med drŭštvom je ona slobodna vola nastánola, štera ne pita dosta za etiketne formálnosti i napnjenosti.

Vu onom časi je do tiste dõbe přišo svět, gda se je vse dozvolilo, naj se smeh obŭdí. Chamfort nam je z svojí nemorální pripověst goričteo i te plemenite dáme so brezi sráma poslŭššale kcoj. Na tõ je vnogo spõtanja nasledŭvalo obri vadlŭvánja i vere. Voltaira i Diderota filozofija je bila hváljena i vsi so ploskali z ro-kámí na tõ, gda pride on čas, gda de na mésto verske bláznosti i norije pamet i filozovična mõdrost ládala.

Samo eden jedini gõst je nê vzéo tál vu tom špotárenji. Tõ je gospõd Cazotte bio, eden prijazniví interesanten mõž, ki je prevzéo rěč i z õmurnim glásom erčé:

„Moja gospoda! Vesélte se, vi vsi doživéte i te svedoki one velke revolucije, štero tak močno želéte. Znáte li vi, ka nastáne z tē revolucije?

Ka bode z vsé vás, kelko vás jeste? Ka de nás-haj toga céloga déla? — „Dájmo ga videti“, erčé Condorcet, „ednomi filozofi je né žmetno proroka posluhšati.“ „Vi, gospód Condorcet“, odgovori Garatte, „vi te z razprestrétimi rokámi přščali džšo vašo vu ednom podzemelskom zápori. Od čeméra merjéte, šteroga požréte, naj se hohára ognete. Od čeméra, šteroga na srečo stálno z sehom bodete nosili, na štero do vás oni časi šilili.“

Té reči so veliko čúduvanje obúdíle, ali preci se je spomérilo, ár so se spómnilli, ka Cazatteji se včasí senja, gda je būden i se je preci v glášen smeh preobrnla tá napnjenost.

„Gospód Gazatte!“ erčé eden góst, „ká pa za šatana vam je dao čemér, vózo i hohára vu glavó? Ka má vse tó z filozofijov i z pámeti ládanjem za brige? — „Tó je rávno ono, ka vam právim“, nadaljáva Gazatte, „rávno vu iméni filozofije, človečanstva, sloboščine i pámeti, 'de se vse tó godílo, ka te vi tákši konec meli. I té džnok pamet bode ládala, ár de cérkev mela; ja na Francuškóm nede drúge cérkvi, kak cérkev pámeti i znánja.“ — „Ali zaistino,“ erčé Chamfort z špotlivim smehom, „vi té cérkvi džhovnik ne bodete.“

„Toga se niti ne vŕpam, ali vi gospód Chamfort, vi bodete i ste vrédni na tó čést. I vi si vaše žile z britvov v 22 městaj gorivréžete i džnok samo za pár mēsecov sledi merjéte.“

Gósti so eden na drúgoga poglednoli i se smeháli. Cazotte je nadaljávo: „Vi gospod Vicq d'Azyr, vi si ne preréžete sami žile, ali po tístom si vu Podargi eden dén šestkrát dáte ofnoti naj vašega déla gvúšni bodete i vu onoj nóči merjéte. Vi gospod Bailly na vmorišče pridete, glavó vam vzemejo. I vi gospod Malesherbes, vi túdi na vmorišče pridete.“ — „Hvála Bógi“, je zakričo g. von Rouher, „tak se vidí, ka gosp. Cazotte samo z akademijov má délo; jas — nébi bojdi hvála“ — Cazotte njemi vu rēč vdári: „Vi merjéte na vmorišči.“

„Ha, tó je edna stávla,“ kričijo na njega od vsé stráni, „té se je zalúbo, ká nás vse vŕpreprávi.“ — Gazotte erčé: „Né, tó sem né jas, ki se je zalúbo.“ — Veči z drúštva: „Tak mi pod tŕrski i tatárski járem pridemo?“ — Gazotte odgovori: „Niká menje. Jas sem vam že povedo, té bodete vsi pod oblástjov pámeti i filozofije.“

Oni, z šterimi si vi tak denete, bodo čistí filozofi, bodo vsigdár ednáko gučali, ono, štero vi že edno vŕro džugo goníte, bodo vsigdár ednáko naštimani i bodejo se kak vi na reči Diderota i Voltaira naslánjali.“

Vu drúštvi je eden drúgomi vu vŕuha šepeto: „Dobro ga vidíte, ka je té pamet zgúbo. Měša se njemi!“ — Ár je med tém celó omuren postano. — „Vidíte ga, ka samo hec dela? Znáte dobro, ka on vu špás vedno niká čúdnoga změša.“ — „Ja“, erčé Chamfort, „ali moremo priznati, ka so njegove čúde niká né prijétne, preveč po gaogaj májo žmah. Ali de se tó ednok vse tak godílo?“ „Neminé žést lét, ka se tó vse zgodí, ká sem vam právo,“ erčé Cazotte. „Tó je dosta čúdnoga, zdá sem jas (La Harpe) prevzéo rēč. „I od méne niká ne povéte?“ — Z vami se bode veika čúda godíla“, erčé Cazotte, „štera de rávno tak zŕdnrdna: Vi té krščenik postánete.“ — „No“, erčé Chamfort, „té sem jas pomérjeni, čé mi té merjémo, gda z La Harpe-ja krščenik postáne; té bomo na veke živelí.“

„Mi žene,“ erčé nató von Grammont hercegojca, „mi smo srečne, ka nás vu revoluciji za nikoj ne bodejo přštímali. Tó je, či právim nikaj, je né telko, ká bi se mi malo né notri-vměšale, ali tak, ka za toga volo se nam niká ne zgodí.“

Cazotte odgovori na tó: „Ka ste vi žene, vam niká ne bŕ pomágalo i bránilo i či se kakšté ne bodete v nikoj né vměšale, džnok de se z vami tak godílo, kak z moškami i z vami nikakši rázloček ne bode činjeni. — Ali ka nam tú gučíte Gazotte, vi nam svéta konec predgate?“ erčéjo žene. — „Tó gvúšno né; ali ka jas znam, je, ka vi hercegojca bodete na mantrnišče pelana, vi i ešče vnŕge drúge dáme z vami, pa ešče kcoj na sintarski kordaj, z odzajaj vkúperzvėzaními rokámi“, erčé njim Gazotte.

Hercegojca: Vu tom slučájí se pa vŕpam, ka bom se na ednom čarnom kočúji pelala.“

Gazotte: „Né gospá, plemenitěše dáme, kak vi, bodejo na šintarski kordaj i zvėzaními rokámi na mantrnišče pelane!“

Hercegojca: „Ká, plemenitěše dáme? kak, princessé?“

Gazotte: „Ja, veče.“

Zdá se je opazilo vu drúštvi edno očividno ogrėbanje i híšnoga gospodára obráz je kmičen postano. Záčao je previdíti, ka je špás predaleč ségno. Madame de Garmmont naj obláke razžené, je pústila odgovor i se je zadovolila z směšnim odgovorom oměnití: „Videli bodete, ka mi niti toga trŕšta ne njá, ká bi se na slėdnje spovėdala.“ (Dale.)